

مروری بر ویرانگری زلزله بم و حوادث بعد از آن

بهرام رحمانی

bamdadpress@telia.com

مقدمه

سحرگاه جمعه، پنجم دی ماه ۱۳۸۲ - بیست و ششم دسامبر ۲۰۰۳، در حالی که هنوز بسیاری از مردم شهر بم در خواب بودند، با زلزله‌ای به مقیاس ۶/۷ ریشتر سقف و درودیوار منازلشان بر سرشان فروریخت و در یک چشم به هم زدن، بیش از هفتاد هزار انسان در زیر آوارها زنده به گور شدند. هشتاد درصد این شهر نود هزار نفری به صورت مخروبه درآمد. ساختمان‌های قدیم و جدید فرو ریختند. گفته می‌شود یکی از ساختمان‌هایی که کم‌تر آسیب دیده است، ساختمان زندان این شهر بوده است. هنوز بعد از گذشت ۱۲ روز، عمق فاجعه به درستی روشن نیست و مردم در شوک هولناکی به سر می‌برند. ولی عوارض روانی سنگین آسیب‌دیدگان این تراژدی عظیم انسانی را می‌توان پیش‌بینی کرد.

گفته می‌شود شهرستان بم، بیش از ۲۴۰ هزار جمعیت دارد که از این تعداد، حدود ۹۰ هزار نفر در شهر بم و ۱۵۰ هزار نفر نیز در حومه آن و روستاها زندگی می‌کنند. از آن جایی که پای امدادگران خارجی و روزنامه‌نگاران به روستاها نرسیده، خبری از چگونگی آسیب‌دیدگان این روستاها در دست نیست. بم، در ۱۰۰ کیلومتری شمال غربی تهران قرار دارد.

زلزله بم، و ابعاد ویرانگری آن، افکار عمومی مردم ایران و جهان را دچار شوک ساخت. در حالی که جمهوری اسلامی، نسبت به این فاجعه بی‌تفاوت ماند و به اصطلاح پزشکان «فرصت طلایی» را برای نجات انسان‌های بی‌شماری که در زیر آوار مانده بودند، از دست داد و باعث مرگ‌شان شد. اما بر عکس حضور مردم در یاری‌رسانی به زلزله‌زدگان بم، و صف‌های طولانی برای اهدای خون همبستگی با شکوه انسانی را به نمایش گذاشت. اکنون اکثریت مردم ایران و جهان به خوبی می‌دانند که جمهوری اسلامی، عامل همه فجایع و فقر و فلاکت جامعه ایران و به ویژه تلفات زیاد فاجعه اخیر است. زخمی‌ها در میان خرابه‌ها و طوفان و سرما چشم به انتظار کمک می‌ماند. آن‌هایی که زیر آوار مانده بودند صدای ناله‌شان هر لحظه کم و کم‌تر می‌شد و کشته‌شدگان گروه‌گروه در گورهای دسته‌جمعی دفن می‌شدند.

آخرین آمار و ارقام کمک به زلزله‌زدگان بم، حاکی از این است که با این کمک‌های هنگفت جهانی می‌توان یک شهر جدید صد هزار نفری با معیارها و استانداردهای پیشرفته بین‌المللی ساخت که در مقابل زلزله نیز مقاوم باشد. اما از رژیم جمهوری اسلامی که ۸۰ درصد جامعه ایران را در معرض فقر و فلاکت قرار داده است و حتا دستمزد ناچیز کارگران را نیز پرداخت نمی‌کند، هرگز چنین

انتظاری نیست.

نهادها و سازمان‌ها غیردولتی بی‌شماری که در داخل و خارج از کشور حساب‌هایی را برای کمک به زلزله‌زدگان بم باز کرده‌اند، نشان‌دهنده بی‌اعتمادی جامعه ایران به رژیم جمهوری اسلامی است. در چنین شرایطی بهتر است که کمک‌ها مردمی از طریق این ارگان‌ها و نهاد و سازمان‌های غیردولتی به دست آسیب‌دیدگان برسد.

بنا به گزارش ایسنا، ۱۳ دی ماه، به نقل از یونسی وزیر اطلاعات جمهوری اسلامی، نوشت که نیروهای زیادی به منطقه و شهر بم وارد کرده‌اند تا دشمن از فضای به وجود آمده در اثر زلزله قادر به سوءاستفاده نباشد. از این رو جمهوری اسلامی استان کرمان را میلیتاریزه کرده است تا جلو شورش‌های احتمالی مردمی در این منطقه را بگیرد. مسلماً حق طبیعی مردم داغ‌دیده، ستم‌دیده و رنج‌کشیده استان کرمان است که بر علیه رژیم جنایت‌کار جمهوری اسلامی، دست به اعتراض و اعتصاب بزنند و مردم همه نقاط کشور نیز از حرکت‌های اعتراضی آنان علیه رژیم جمهوری اسلامی، به دلیل این که در مقابل زلزله‌زدگان به موقع اقدام نکرده و کمک‌های نقدی و جنسی را به دست مردم بم نرسانده و عموماً نسبت به این فاجعه عظیم انسانی بی‌تفاوت بوده است، پشتیبانی کنند. جلو فاجعه طبیعی را می‌توان با در نظر گرفتن تدابیر پیشگیرانه از قبل و اقدام سریع پس از حادثه ابعاد تلفات جانی و مالی آن را به حداقل رساند.

جمهوری اسلامی، اولین مانع و سد در راه رشد و شکوفایی و پیشرفت جامعه و عامل اصلی همه فجایع و بدبختی‌ها، تهدید و ترور، اختناق و سانسور، شکنجه و اعدام، سرکوب و کشتار، جهل و جنایت و فقر و فلاکت در ایران است. از این رو مسلماً برداشتن هر چه سریع‌تر این مانع جانی و وحشی از سر راه جامعه ایران، بزرگ‌ترین خدمت و همبستگی به انسانیت و به ویژه بازماندگان تراژدی شهرستان بم است.

همچنین گفته می‌شود که کمک‌های غیرنقدی نظیر دارو، ابزارهای پزشکی، مواد غذایی، پوشاک، وسایل خواب، چادر، پتو، ژنراتورهای برق و غیره برای استفاده سه سال بازماندگان بم و روستاهای اطراف آن کافی است. اما تجارب تاکنونی نشان داده است که رژیم جمهوری اسلامی، از رهبر تا پایین‌ترین رده‌های آن، همه چیزشان پول و قدرت است و بس! انسانیت و احترام به حرمت انسانی در نزد سردمداران رژیم جمهوری اسلامی بی‌معناست. از این رو شکی نیست که از این مبالغه‌نقدی و جنسی، نخست سهم رهبر تا پایین‌ترین مقامات جمهوری اسلامی برداشته شود و سپس چیزی که در ته کیسه ماند، به دست صاحبان واقعی این کمک‌ها، یعنی بازماندگان فاجعه دلخراش بم برسد. لازم به تأکید است که در این مطلب به کمک‌های نهادها و سازمان‌ها غیردولتی و به ویژه کمک‌های ایرانیان داخل و خارج کشور اشاره‌ای نمی‌شود و فقط کمک‌های نقدی و غیرنقدی دولت‌ها

و چند شرکت خصوصی بزرگ را در برمی گیرد. لازم به تاکید است که این لیست همه کمک های خارجی را شامل نمی شود و و قطعاً ناقص است.

کمک های خارجی

بلافاصله پس از انتشار خبر زلزله شهرستان بم، کشورها و سازمان های بین المللی با اعلام آمادگی، آغاز به ارسال نیروهای امدادی و به دنبال آن کمک نیازهای ضروری و احتمالی به زلزله زدگان نمودند. این در حالی است که به گزارش خبرگزاری های جهان، زلزله بم مرگ بارترین زلزله دنیا در ۲۷ سال اخیر است و هر چند که جامعه بین المللی به ایران کمک چشم گیری ارسال کرده اند و حدود ۵۵ کشور نیز گروه های امداد و کمک فرستاده اند، اما ابعاد فاجعه به حدی گسترده است که با این وجود سازمان های فعال در امور بشردوستانه خواستار ارسال دارو و کمک های بیش تر هستند.

کمک های نقدی و غیرنقدی اعلام شده ۵۵ کشور و نهادهای بین المللی عبارتند از:

ترکیه، از مرز بازرگان، کمک های زیر را به ایران ارسال داشته است: ۳۰۰۰ بسته ظروف آشپزخانه، ۱۴ دستگاه ژنراتور برق، ۴۰۰۰ دستگاه چادر، ۵۰ بسته وسایل پانسمانی، ۲۰۰۰ گونی جسد، ۸۰۰ بسته مواد غذایی خشک و ۷۵۰۰ تخته پتو. این در حالی است که ترکیه در قالب ۶ هواپیما نیازهای اساسی و ضروری زلزله زدگان را از طریق هوایی به شهرستان بم ارسال کرده است. با این هواپیماها یک هزار کیسه مخصوص حمل جسد، ۱۲۶۹ کیلوگرم ملزومات پزشکی و ۲۰۰ بسته مواد غذایی خشک ارسال کرده است. همچنین ۶ دستگاه تریلر حامل ملزومات پزشکی، ژنراتور، پتو و دیگر کمک های انسانی که ارزش کل آن ها افزون بر ۳۷۲ میلیارد لیر ترک (معادل تقریبی ۲۶۰ هزار دلار) می باشد را از طریق زمینی راهی ایران کرده است. یک تیم ۳۰ نفره پزشکی نیز متشکل از تعدادی پزشک و کادر درمانی به بم اعزام شده اند. از سوی دیگر ترکیه تعداد ۸۰۰ دستگاه کانتینر برای اسکان موقت زلزله زدگان بم به ایران ارسال شد، از محاسن کانتینرها استقرار سریع آن ها با توجه به سرما و امکان دزدیده نشدن آن ها است و ۴۰۰ هزار چادر برای اسکان موقت. به همراه این کانتینرها یک هزار تخته تشک، ۱۵۰ دست وسایل خواب کودک، یک هزار عدد بالش، ۱۵۰۰ تخته پتو، ۳۵۰ عدد کیسه خواب بچه و ۱۵۰ دستگاه بخاری گازی نیز ارسال شد.

عراق، یک تیم پزشکی ۵۵ نفری به ایران اعزام کرد. این گروه شامل ۱۰ پزشک جراح و یک کادر کامل پزشکی و بهداشتی است. تیم دیگری نیز که متشکل از ۴۰۰ متخصص در امور پزشکی است، به ایران اعزام خواهند شد.

جمهوری آذربایجان، ۸ هواپیما شامل فوریت‌های امدادی از جمله تیم پزشکی با تجهیزات کامل و ۶ هزار تخته پتو به ایران ارسال کرده است. بخشی دیگر از کمک‌های امدادی از راه زمینی به ایران فرستاده شده است.

پاکستان، دو فروند هواپیمای سی-۱۳۰ نیروی هوایی این کشور را که شامل پتو، چادر، زیرانداز، اجاق خوراک‌پزی، غذای کنسرو شده، دارو و کمک‌های اولیه بود به ایران ارسال داشت. همچنین نمایندگان گروه خیریه «بنیاد ایده‌ی» چکی به مبلغ ۱۰ هزار دلار به سرکنسولگری ایران در کراچی دادند.

ترکمنستان، صفر مراد نیازاف رییس جمهوری ترکمنستان، مبلغ ۱۰۰ هزار دلار و ۱۰۰ تخته چادر جمعی برای کمک به زلزله‌زدگان ارسال کرد.

افغانستان، یک فروند هواپیمای حامل کمک‌های صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل (یونیسف) از کابل راهی کرمان کرد. این هواپیما شامل ۷ هزار و ۸۰۰ کیلوگرم دارو، چار و بیمارستان صحرائی، پلاستیک و سایر ملزومات متعلق به یونیسف بود.

کشورهای عربی

شورای همکاری خلیج فارس، ۶ کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس در یک جلسه ویژه در ریاض، پایتخت عربستان سعودی موافقت کردند تا مبلغ ۴۰۰ میلیون دلار به ایران کمک کنند.

لبنان، هیاتی عالی برای نظارت بر جمع‌آوری کمک‌های انسان‌دوستانه به ایران تشکیل داد. لبنان برای امدادسانی به زلزله‌زدگان شهر بم هواپیماهای حامل کمک‌های فوری نیز به ایران فرستاد.

عربستان سعودی، یک بیمارستان صحرائی که با پیشرفته‌ترین وسایل جراحی، عکس‌برداری و آزمایشگاه مجهز بود را در بم مستقر کردند. همچنین توسط ۵ هواپیمای اعزامی به ایران، ۲ هزار چادر و ۶ هزار تخته پتو، ۴ هزار تن مواد غذایی، ۸ تن دارو و لوازم پزشکی و صدها کیسه خون به ایران ارسال داشته است. این در حالی است که یک شرکت معتبر تجاری در عربستان جهت ارسال ۴۰۰ هزار ریال سعودی (حدود ۹۰ میلیون تومان) برای زلزله‌زدگان بم اعلام آمادگی کرد.

کویت، جمعیت هلال اهرم این کشور، نیازهای غذایی زلزله‌زدگان شامل کنسرو، برنج، عدس، شکر، روغن، گوجه فرنگی و دیگر مایحتاج آن‌ها مانند پتو و وسایل گرماکننده را به ایران ارسال کرد.

امارات، اعزام دو فروند هواپیمای ۷۴۷ کمک‌های این کشور را شامل آمبولانس، چادرهای صحرائی و وسایل گرم‌کننده به زلزله‌زدگان بم کمک کرد. اهدا شد. مدیر اجرایی بنیاد خیریه زاید اعلام کرد، این بنیاد کمک‌های ضروری، لوازم امدادی و دارو را برای آسیب‌دیدگان زلزله در بم ارسال می‌کند.

عمان، با یک فروند هواپیما حامل ۴۱ تن چادر، ۱۰۰ تن پتو، ۲ تن لباس و دارو، ۵ تن حصیر و ۴ تن لوازم پزشکی به ایران ارسال کرد.

سوریه، گروهی از پزشکان جراح را همراه با ۴۰ تن دارو، غذای کودک و آب آشامیدنی و کمک‌های دیگر با یک فروند هواپیما به بم فرستاد.

مصر، چهار هواپیما وسایل ضروری به بم ارسال کرد.

اردن، یک بیمارستان صحرایی، چادر، پتو و غذا با چهار هواپیما به بم ارسال کرد.

اروپا

روسیه، وزارت امور اضطراری روسیه، که مهارت بسیار فراوانی در واکنش به بلایای طبیعی دارد، واحدهای واکنش سریع پزشکی، دارویی و سگ‌های بویاب برای یافتن افراد زنده زیر آوار، به بم اعزام کرد. همچنین هواپیماهای روسی، با ۱۰۰ متخصص برای جست‌وجوی ساختمان‌های فرو ریخته، ۱۰ پزشک راهی ایران شدند.

اتحادیه اروپا، دفتر کمک‌های انسان‌دوستانه کمیسیون اروپا اعلام کرد: این کمیسیون در نظر دارد ۲/۳ میلیون یورو کمک اضطراری به زلزله‌زدگان بم اختصاص دهد. در بیانیه کمیسیون اروپا آمده است، مبلغ تعیین شده پس از ارزیابی کارشناسان این کمیسیون از اقلام مورد نیاز، پرداخت خواهد شد.

ایتالیا، با اعزام دو فرزند هواپیمای نظامی، حامل ۳۸ مامور حرفه‌ای عملیات نجات، آتش‌نشانی، مقابله با بلایای طبیعی و همچنین امکاناتی نظیر بیمارستان صحرایی، تجهیزات بیمارستانی، دارو و دستگاه‌های مولد برق قابل حمل، چادر و پتو ارسال داشت. همچنین یک گروه ۳۵ نفره از پزشکان ایتالیایی برای امدادرسانی به بم اعزام شدند. در همین حال ایتالیا، بیمارستان چادری مقاوم با ظرفیت بیش از ۶۰ تخت و امکانات درمان مجروحان به ایران فرستاد. کلیسای ایتالیا نیز ۲ میلیون یورو به زلزله‌زدگان بم اختصاص داد. پنجمین محموله ایتالیا شامل اقلام مختلف دارویی بود.

علاوه بر این‌ها یک شبکه تلویزیونی خصوصی ایتالیا، خبر داد که مردم این کشور، دو میلیون یورو به زلزله‌زدگان بم کمک کرده‌اند. کانال پنج تلویزیون ایتالیا که توسط بخش خصوصی اداره می‌شود، اعلام کرد: دو میلیون یورو در طول یک هفته جمع‌آوری کرده است و این مبلغ را در روزهای آینده در اختیار «یونیسف» قرار خواهد داد.

اسپانیا، در اولین اقدام گروه ماموران آتش‌نشانی بدون مرز، شامل یک گروه ۲۰ نفری از ماموران زنده در زمینه کمک به قربانیان زلزله و چهار سگ ویژه نجات را به ایران اعزام کرد. از سوی دیگر اسپانیا

دو فروند هواپیمای حامل کمک‌های ضروری برای منطقه بم تدارک دید که مواد غذایی، تجهیزات امدادرسانی و تصفیه آب و دارو از جمله کمک‌هایی بود که دو فروند هواپیمای باربری «سی-۱۳۰» به منطقه زلزله‌زده بم رساندند.

اسپانیا، همچنین یک بیمارستان مجهز صحرایی به درمان آسیب‌دیدگان زلزله بم به ایران ارسال کرد. این بیمارستان که ارزش آن ۹۰ هزار یورو است، با تکنیسین و خدمه اسپانیایی به وسیله یک فروند هواپیمای نظامی به کرمان ارسال شد.

بیمارستان یاد شده که ۳۸ متر مربع گنجایش دارد، دارای تجهیزات لازم درمانی و یک یدک‌کش برای جابه‌جایی است. در همین حال اسپانیا اعلام کرد این کشور به ارزش ۶۰۰ هزار یورو تجهیزات پزشکی و کمک‌های امدادی برای زلزله‌زدگان کرمان ارسال می‌کند. دولت اسپانیا همچنین اعلام کرد: یک کمک ۲۰ میلیون دلاری برای زلزله‌زدگان در اختیار دولت ایران خواهد گذاشت.

فرانسه، نخستین محموله کمک‌های امدادی این کشور، برای کمک به زلزله‌زدگان ایران، مرکب از ۶۵ تن از امدادگران ویژه و همچنین مواد لازم برای ساخت یک بیمارستان صحرایی ارسال شد. بیمارستان صحرایی که مواد اولیه راه‌اندازی آن ۲۰ تن وزن خواهد داشت توان پذیرش و مداوای صدها نفر از آسیب‌دیدگان فاجعه زلزله شهر بم را دارد. همچنین سازمان صلیب سرخ فرانسه در بیانیه‌ای اعلام کرد: در پی وقوع زلزله در ایران یک گروه ویژه عملیات نجات برای کمک به نیروهای هلال احمر ایران توسط این سازمان اعزام شدند.

انگلستان، نخستین گروه امداد و نجات را جمعه شب راهی ایران کرد. اعزام این گروه در پی گفت‌وگوی تلفنی جک استراو وزیر امور خارجه انگلیس، با همتای ایرانی وی صورت گرفت. در قالب این گروه ناجیان داوطلب، سگ‌های جست‌و‌جوگر، پزشکان، پیراپزشکان و مقام‌های دولتی بودند.

پرتغال، از لیسبون، یک فروند هواپیما سی-۱۳۰ حامل یک گروه ۳۵ نفری امدادگر و پزشک و تجهیزات آنان روز جمعه ساعاتی پس از وقوع زلزله راهی تهران کرد.

آلمان، برای هماهنگی کمک‌رسانی به زلزله‌زدگان بم، کمیته بحران تشکیل داد. این کشور همچنین کمک‌های دولتی بالغ بر نیم میلیون یورو برای کمک به زلزله‌زدگان ایران اختصاص داد. کمک‌های دولت آلمان شامل گروه‌های امداد و نجات و پزشکی، مواد غذایی و دارویی است. همچنین از آلمان، یک گروه امداد نیز برای کمک به عملیات جست‌و‌جو در بم به همراه محموله‌های پتو و پوشاک زمستانی به ایران اعزام شدند. روز جمعه اولین تیم پزشکی آلمان، به مناطق زلزله‌زده ایران اعزام شد. این تیم پزشکی به حجم دارویی برای سه هزار نفر مجهز بود. همچنین آلمان، یک گروه امداد را به همراه هفت سگ ردیاب به مناطق زلزله‌زده اعزام کرد.

جمهوری چک، گروهی از امدادگران را به همراه سگ‌های آموزش‌دیده و نیز ۴ تن کمک‌های انسان‌دوستانه را به منطقه زلزله‌زده بم، ارسال کرد. این گروه ۱۴ نفره و نیز ۴ امدادگر دیگر به همراه سگ‌های آموزش‌دیده خود، به منطقه زلزله‌زده رفتند. همچنین جمهوری چک، ۸۰۰ هزار دلار جهت تعمیر ساختمان‌ها و زیرساخت‌ها اختصاص داد.

لهستان، ۲۸ مامور آتش‌نشانی و ۳ پزشک را همراه با بسته‌های کمک‌های اولیه، ۷ هزار تن پتو، چادر، کیسه خواب و پوشاک به زلزله‌زدگان فرستاد. لهستان همچنین مبلغ ۲۵۰ هزار دلار کمک نقدی نیز به ایران داد.

رومانی، یک هواپیمای سی-۱۳۰ را با ملزومات پزشکی، ۸ تن پتو به ارزش ۵۰ هزار دلار به بم فرستاد.

دانمارک، یک گروه ۵۲ نفره امداد و نجات به همراه سگ‌های زنده‌یاب و تجهیزات الکترونیکی به ایران اعزام کرد.

هلند، ۵۰۰ هزار یورو جهت کمک به آسیب‌دیدگان زلزله اخیر اختصاص داد و صلیب سرخ این کشور نیز شماره حسابی را برای جمع‌آوری کمک‌های نقدی مردم این کشور به زلزله‌زدگان اعلام کرد. یک سازمان غیردولتی هلندی که «کورد-اید» نام دارد، اعلام داشت ۳۰۰ هزار یورو به تهیه احتیاجات ضروری آسیب‌دیدگان از فاجعه اخیر بم نظیر پتو، مواد غذایی و چادر اختصاص داده است.

یونان، ۲۵۰ هزار یورو برای امدادرسانی اختصاص داده که در بخش تامین نیازهای ضروری زلزله‌زده بم هزینه خواهد شد. همچنین این کشور، با دو هواپیمای سی-۱۳۰، ۲۱ تیم امدادی را همراه با لوازم پزشکی و ضرورت‌های فوری و سازمان پزشکان یونانی نیز سه تن از اعضای خود را با ۴ هزار پتو و ۱۰۰ چادر به بم اعزام کرد.

فنلاند، صلیب سرخ این کشور، مبلغ یک‌صد هزار یورو برای گروه امداد و نجات اعزامی به زلزله‌زدگان بم اختصاص داد. این سازمان همچنین تاکنون با دو فروند هواپیما کمک‌های خود را برای زلزله‌زدگان بم ارسال کرده است. این کمک‌ها شامل تجهیزات بیمارستان صحرائی با ظرفیت ۲۰۰ تخت، پزشک، متخصصان فنی، دارو، گروه‌های زنده‌یاب و تجهیزات الکترونیکی بوده است.

نروژ، سازمان صلیب سرخ این کشور، اعلام کرد که تاسیسات یک بیمارستان صحرائی را برای کمک به زلزله‌زدگان بم به منطقه فرستاد. این بیمارستان صحرائی با ظرفیت ۱۵۰ تخت‌خواب است. نروژ همچنین یک هواپیما حامل ۴۵ تن محموله کمک‌های اضطراری نظیر وسایل و تجهیزات پزشکی، پتو، موتورهای برق و ۴۰۰ چادر بزرگ زمستانی برای اسکان چهار هزار زلزله‌زده به منطقه آسیب‌دیده فرستاده است. در همین حال نروژ، مبلغ کمک‌های نقدی خود به زلزله‌زدگان بم را تا ۱۳ میلیون

کرون (دو میلیون دلار) افزایش داده است. این مبلغ علاوه بر یک کمک هفت میلیون کرون می باشد که قبلا در رابطه با نیازهای اضطراری ایران تخصیص یافته است که در نتیجه مجموع اعتبارهای کمکی نوژ را به ۲۰ میلیون کرون بالغ می گرداند.

سوئیس، با دو فروند هواپیمای حامل کمک های بشردوستانه را برای زلزله زدگان ایران ارسال کرد. این دو محموله شامل ۵۰۰ تخته چادر، ۵۰۰ دستگاه بخاری، ۵۰۰۰ تخته تشک، ۶۰۰۰ تخته پتو، بیش از یک هزار ورقه پلاستیکی، یک هزار بسته حاوی وسایل آشپزخانه و یک محموله پزشکی شامل هشت صد کیلوگرم داروهای اضطراری است. ارزش این کمک ها هشت صد هزار فرانک سوئیس (معادل ۶۵۰ هزار دلار) است.

قبرس، یک صد هزار دلار کمک نقدی برای امدادسانی به زلزله زدگان شهر بم اختصاص داد.

کرواسی، یک هواپیما حامل لوازم پزشکی و غذای کودک به وزن ۱۵ تن به بم فرستاد.

اسلواک، یک فروند هواپیمای حامل کمک های امدادی این کشور، حامل ۲۰ امدادگر، یک سگ ویژه به منطقه زلزله زده اعزام کرد. در همین حال بیمارستان صحرایی اوکراینی به همراه گروه امداد پزشکی شامل گروهی از متخصصان جراح عمومی، بیهوشی، ارتوپدی، جراح اعصاب همراه تجهیزات کامل پزشکی و امداد در شهر بم مستقر و در این بیمارستان صحرایی مشغول به کار شدند. این در حالی است که یک گروه امداد و نجات از اوکراین با تجهیزات کامل و سگ های جست و جوگر با یک فروند هواپیمای یک به بم اعزام شد.

اطریش، ۱۲۰ مامور امداد، همراه با وسایل تسویه آب، تجهیزات پزشکی و ۱۹ سگ زنده یاب.

بلغارستان، ۲۳ مامور آتش نشانی را همراه با کمک های اولیه پزشکی، پتو و آب به ارزش ۲۷/۵۰۰ دلار به بم فرستاد.

مجارستان، ۱۰۰ هزار دلار به زلزله زدگان بم کمک کرد. سازمان کمک رسانی ایکومنیکال نیز ۱۰۰۰ تخته پتو و یک تیم هفت نفره تجات به بم فرستاد.

بلژیک، تیم های امدادسانی و کمک به همراه وزیر دفاع این کشور، راهی ایران شد. وی گفت: قرار است یونیسف نیز کارت هایی را برای فروش چاپ کند تا هر کس با پرداخت ماهانه ۳۰ یورو به کودکان زلزله بم کمک کند. وی افزود: یونسکو ۳۵۰ کلاس درس پیش ساخته که ۲۰۰۰۰ کودک بتواند در آن درس بخواند را به ایران خواهد فرستاد.

آسیا

چین، یک گروه امدادی متشکل از ۴۳ کارشناس و متخصص و همچنین کمک های غیرنقدی به ارزش

۶۰۰ هزار دلار به شهر بم ارسال کرد.

ژاپن، دو هواپیمای باری سی-۱۳۰، نیروی هوایی این کشور را با کمک‌های ضروری شامل تانکر آب، پتو و سایر ملزومات مورد نیاز مناطق زلزله‌زده به ایران ارسال کرد. همچنین ژاپن، بیمارستان صحرائی ۲۰۰ تختخوابی با تمام تجهیزات پزشکی در شهر زلزله‌زده بم احداث کرد. این گروه از متخصصان و پزشکان ژاپنی شامل گروه‌های تخصصی جراحی عمومی، ارتوپدی، جراحی اعصاب و بیهوشی در بم مستقر و بیمارستان ۲۰۰ تختخوابی برای پذیرش مصدومان آماده کردند.

هند، یک گروه کامل پزشکی برای برپایی یک بیمارستان سیار ۷۵ تختخوابی به همراه یک اتاق عمل و تجهیزات پزشکی مور نیاز برای چهار هفته و همچنین ۶۰۰ تن بیسکویت هندی به منظور رفع نیاز فوری بازماندگان زمین‌لرزه شهر بم ارسال کرد. علاوه بر این‌ها هند، ۱۰ هزار تخته پتو و یک هزار چادر برای زلزله‌زدگان ایران فرستاد.

تایلند، گروه امدادرسانی این کشور را به ایران اعزام کرد. همراه با این گروه محموله‌ای شامل کمک‌هایی هم‌چون دارو، پتو و پوشاک به ارزش ده میلیون بات معادل ۲۵۳۰۰۰ دلار برای زلزله‌زدگان بم است. در این چارچوب ۵۹ تایلندی شامل پزشک، خلبان و کارشناسان غیرنظامی نیز عازم این منطقه شدند و حدود دو هفته در منطقه اقامت می‌کنند.

مالزی، توسط دکتر محمد حتی رملی، رییس بخش بین‌الملل حزب اسلامی مالزی «پاس» مبلغ ۲۵ هزار رینگیت (حدود ۷ هزار دلار) تحویل جمهوری اسلامی کرد.

اندونزی، نخستین محموله ارسالی خود را شامل نیازهای اولیه، دارو و کادر پزشکی به ایران ارسال کرد. ارزش پولی کمک‌ها حدود ۲۰۰ هزار دلار است.

آمریکا، اولین هواپیمای آمریکا شامل ۹ تن دارو، پلاس‌ما، نوار گاز، تجهیزات جراحی، مواد غذایی و آب آشامیدنی را به ایران ارسال کرد. ارتش آمریکا در بیانیه‌ای اعلام کرد که هواپیماهای دیگری نیز همراه با امدادگران و تجهیزات به ایران خواهد فرستاد. گروه «زندگی برای نجات توسعه» در آمریکا نیز اقدام به بسیج و جلب کمک‌های اضطراری برای کمک به زلزله‌زدگان بم کرده است. طبق برنامه اعلام شده سازمان مزبور قرار است هفت تن مواد غذایی و ۱/۵ تن لباس در چند روز آینده به ایران ارسال کند.

به گزارش بی‌بی‌سی، چشمگیرترین تحول در جریان کمک‌رسانی به زلزله‌زدگان بم، اعزام امدادگران و ارسال کمک‌های بشردوستانه از سوی آمریکا بوده است. روز سه‌شنبه، ۳۰ دسامبر ۲۰۰۳، یک کادر درمانی آمریکایی با حدود هشتاد عضو برای مشارکت در مراحل جدید کمک‌رسانی در منطقه مستقر شده و بم بیمارستان صحرائی را در بم برپا کرده است. هواپیماهای آمریکایی تا ۱۵ دی ماه، ۲۵ پرواز

کمک‌رسانی به ایران داشتند.

از سوی دیگر آمریکا و جمهوری اسلامی با بهره‌برداری سیاسی از زلزله بم در تلاشند، دست به معاملات دیپلماتیک بر سر مسایل عراق و اقتصادی و سیاسی بزنند.

کانادا، ۷۵۰ هزار دلار به فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و سازمان هلال‌احمر برای امور اضطراری داد. هلال‌احمر وسایل آب‌رسانی، ژنراتور برق، پتو به بم فرستاد.

مکزیک، یک گروه از متخصصان و مهندسان مکزیک را همراه با ۲۰ تن از کمک‌های جنسی، دارو و دیگر اقلام مورد نیاز به زلزله‌زدگان بم فرستاد.

اقیانوسیه

نیوزلند، اعلام کرد که ۲۰۰ هزار دلار برای کمک به زلزله‌زدگان ارسال کرد.

استرالیا، نیز گفت، مبلغ دو میلیون دلار به زلزله‌زدگان کمک فرستاد.

آفریقا

آفریقای جنوبی، یک تیم ۶۹ نفره نجات این کشور را برای کمک‌رسانی به زلزله‌زدگان شهرستان بم فرستاد. این تیم از کارکنان نیروی دفاع، واحدی از نیروهای پلیس به همراه سگ‌های آموزش‌دیده و همچنین سازمان‌های خصوصی پزشکی و نیز فوریت‌های پزشکی تشکیل شده است.

سازمان‌های جهانی

صلیب سرخ، کمکی به ارزش حدود ۱۰ میلیون فرانک سوئیس (۶/۴ میلیون یورو (۸ میلیون دلار) به قربانیان زلزله بم کمک کرد. این مبلغ شامل وسایل اضطراری نظیر چادر، روانداز و بیمارستان‌های صحرایی است.

سازمان ملل، یک کمک اولیه اضطراری ۹۰ هزار دلاری برای کمک به زلزله‌زدگان بم اختصاص داده است. در همین حال سازمان ملل خواستار کمک بیش‌تر جوامع بین‌المللی برای عملیات امداد و کمک به قربانیان زلزله بم شد. سازمان ملل بلافاصله پس از وقوع زلزله، دو کارشناس ارشد هماهنگ‌کننده سازمان ملل را از ژنو به ایران اعزام کرد. همچنین صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل (یونیسف) بیش از ۴۵ تن کمک‌های اولیه و پتو فرستاده است. یک فروند هواپیمای حامل کمک‌های این نهاد که از مرکز تدارکات جهانی یونیسف در کپنهاگ راهی منطقه زلزله شده است. کمک‌های اولیه پزشکی را که برای مداوای ۱۲۰ هزار نفر کافی است به منطقه بم ارسال کرده است. همچنین ده‌ها دستگاه

ویژه عملیات جراحی و زایمان برای وضع حمل ۱۵۰ نوزاد و ۱۴ هزار پتو و ۶۲۵ هزار قرص تصفیه کننده آب، ۱۶ مخزن برگ آب که هر یک ۵۰۰۰ لیتر ظرفیت دارد و سه ژنراتور قابل حمل، چادر، طناب و دیگر اقلام محموله های ارسالی یونیسف را تشکیل می دهند. ارزش این کمک ها ۲۸۵ هزار دلار است. کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان نیز یک محموله کمک به ارزش ۱۴۰ هزار دلار شامل هزار چادر، ۱۰ هزار تخته پتو و ۳۰۰۰ بالش را ارسال داشته است.

برنامه جهانی غذا، روز دوشنبه پتو، کمک های اولیه اضطراری، دستگاه های تصفیه کننده آب و گالن های ۲۰ لیتری آب آشامیدنی را به منطقه زلزله زده ارسال داشته است. این نهاد همچنین در نظر دارد که ۴۰ تن از بیسکویت های خود را از انبار پاسخ بشردوستانه سازمان ملل واقع در شهر بریندیسی ایتالیا را به بم بفرستد.

سازمان جهانی بهداشت، ۲۰۰ هزار دلار برای بازسازی مراکز بهداشتی و درمانی شهر بم اختصاص داد. بنا به گفته مشاور سازمان جهانی بهداشت، تاکنون ۴۰۰ هزار دلار توسط این سازمان، در قالب کمک های مختلف نظیر ارسال اقلام دارویی و تجهیزات درمانی برای کمک رسانی به زلزله زدگان شهرستان بم ارسال شده است.

سازمان پزشکان بدون مرز، مستقر در پاریس اعلام کرد: گروهی از پزشکان این سازمان به همراه تجهیزات پزشکی عازم شهرستان بم ایران شدند. به گفته سازمان پزشکان بدون مرز، این تجهیزات شامل وسایل پزشکی و جراحی ویژه مورد نیاز مجروحان حوادث طبیعی غیرمترقبه است.

اوپک، ۹۵۰ هزار دلار برای کمک به بازسازی بم، اختصاص داد.

براساس آمارهایی که در بالا اشاره شد، کشورهایی که مبالغ نقدی در اختیار جمهوری اسلامی قرار داده اند، به شرح زیر است:

سازمان ملل: ۹۰/۰۰۰ دلار. **سازمان بهداشت جهانی:** ۲۰۰/۰۰۰ دلار. **اوپک:** ۹۵۰/۰۰۰ دلار. **شورای همکاری خلیج فارس:** ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ دلار. **اتحادیه اروپا:** ۲/۳۰۰/۰۰۰ یورو. **اسپانیا:** ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ دلار. **آلمان:** ۵۰۰/۰۰۰ یورو. **هلند:** ۵۰۰/۰۰۰ یورو. **استرالیا:** ۲/۰۰۰/۰۰۰ دلار. **مالزی:** ۱۴۵/۰۰۰ رینگیت (حدود ۳۵ هزار دلار). **نیوزلند:** ۲۰۰/۰۰۰ دلار. **یونان:** ۲۵۰/۰۰۰ یورو. **فنلاند:** ۱۰۰/۰۰۰ یورو. **نروژ:** ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ کرون. **قبرس:** ۱۰۰/۰۰۰ دلار. **((بنیاد ایده‌ی)) پاکستان:** ۱۰/۰۰۰ دلار. **صلیب سرخ و یک سازمان غیردولتی نیوزلند، هر کدام ۵۰ هزار دلار. جمعیت اسلامی بوسنی و هرزه گوین مبلغ ۳۳ هزار دلار. چک: ۸۰۰ هزار دلار. ترکمنستان:** ۱۰۰/۰۰۰ دلار. **یک شرکت معتبر تجاری عربستان سعودی:** ۴۰۰ هزار ریال سعودی (حدود ۹۰ میلیون تومان). **کلیسای ایتالیا:** ۲ میلیون یورو. **کمک های مردمی ایتالیا،**

از طریق یک کانال تلویزیونی خصوصی، ۲ میلیون یورو. مجارستان: ۱۰۰ هزار دلار. لهستان: ۲۵۰ هزار دلار.

ناگفته نماند که این ارقام همه کمک‌های نقدی نیست که به رژیم جمهوری اسلامی و سفارت‌خانه‌هایش تحویل داده شده است. همچنین کمک‌های ایرانیان داخل و خارج کشور و کمک‌های مردم جهان نیز در این ارقام منظور نشده است.

بودجه‌ای که جمهوری اسلامی به بازسازی بم اختصاص داده است

رژیم جمهوری اسلامی، ۳۴۱ میلیارد تومان به مساله بم اختصاص داد که ۱۲۵ میلیارد تومان آن وامی است که بهره آن را خود دولت خواهد داد.

روزنامه همشهری، نشریه شهرداری تهران، چهارشنبه ۱۷ دی ماه، به نقل از سیدعباس جزایری، مدیرکل ستاد حوادث غیرمترقبه کشور درباره بازسازی بم، نوشت: ۱۲ استانداری کشور مسئولیت بازسازی شهر بم را بر عهد دارند و ۱۲ استان نیز به عنوان پشتیبان تعیین شده‌اند. وی گفت، دو استان نیز مسئولیت بازسازی شهر بروات را بر عهده گرفته‌اند.

بنا به گزارش همین روزنامه، براساس گزارش سازمان جهانی بهداشت برای بازسازی شهرستان بم و نظام بهداشت و درمان این شهرستان طی یک سال، به حدود ۳۰ میلیون دلار کمک خارجی نیاز است. مشاور دبیرکل سازمان بهداشت صبح دیروز طی نشستی خبری با بیان این مطلب افزود: تاکنون ۴۰۰ هزار دلار توسط سازمان بهداشت جهانی در قالب کمک‌های مختلف نظیر ارسال اقلام دارویی و تجهیزات درمانی برای کمک‌رسانی به زلزله‌زدگان شهرستان بم ارسال شده است.

اظهارات گروه‌های امداد از هرج و مرج و عدم سازمان‌دهی

بنا به گزارش بی‌بی‌سی، سه‌شنبه ۳۰ دسامبر ۲۰۰۳، در مقالات روزانه‌های معتبر این سؤال تکرار می‌شود که چرا این همه انسان در بم کشته شدند. دیوید آرنویچ، نویسنده مقاله گاردین، با اشاره به زلزله‌ای که دو هفته پیش با همین شدت در کالیفرنیا رخ داد، یک صد هزارم ساختمان‌ها خراب کرد و تنها دو کشته به جا گذاشت، نوشت به آسانی می‌توان در مقایسه این ارقام با ویرانی‌ها و کشته‌های بم گفت امریکا از ایران ثروت مندتر است. اما آیا این پاسخ دقیقی است به سؤال؟ به نوشته تحلیلگر گاردین، ایران از ربع قرن پیش توسط روحانیونی ناکارآمد اداره می‌شود که مسئولیت‌ناشناسی و گاهی خشونت مشخصه آن‌هاست و چنین حکومتی نمی‌تواند به مردم خود همان امکاناتی را بدهد که شیطان بزرگ به آمریکاییان داده است. مقاله گاردین با این جمله به پایان می‌رسد: بعضی از ایرانیان ممکن

است احساس شرمندگی کنند از این که در بم مک دونالد شعبه نداشت چون اگر بود ساختمانش سالم ترین جای شهر باقی می ماند.

اظهارات گروه های امداد خارجی رسانه های مختلف بین المللی از هرج و مرج حاکم در مسیر امداد رسانی ابراز تعجب کردند. خبرگزاری فرانسه روز دوشنبه ۸ دی ماه، با مخابره گزارشی نوشت: غرش هواپیماها هرگز در کوه های اطراف بم این قدر پرطنین نبوده و هرج و مرج در فرودگاهش هرگز این قدر پرشتاب نبود.

در حالی که نیروهای امدادی بین المللی سخت سرگرم تخلیه محموله های خود هستند و چه بی نظمی بدی و هماهنگی ضعیفی در آن جا حکم فرماست. یک مامور آتش نشان فراسوی به خبرگزاری فرانسه پرس گفت: در زلزله الجزایر کامیون ها منتظر ما بودند تا هواپیما را تخلیه کنیم. اوه سیسلاک مسئول گروه ۲۹ نفری امدادگران نروژی نیز گفت: مقامات سازمان ملل به ما گفتند برای استفاده از سگ های بوکش دیگر دیر شده است. اشتفان دودا، از سازمان امداد فنی آلمان که به عنوان امدادگر در بم به سر می برد نیز به خبرگزاری آلمان گفت: در این شهر حتا وسایل فنی ساده چون بیبل وجود ندارد و مردم با دست خالی در جست و جوی بستگان خود از زیر آوارها هستند. این خبرگزاری روز دوشنبه در گزارشی با اشاره به تلاش امدادگران بین المللی در شهر زلزله زده بم و به نقل از دودا افزود: ساکنین بی سرپناه بم، شب گذشته را در حاشیه خیابان ها به سر برده و بسیاری از آن ها به رغم دمای بسیار سرد هوا، مجبور بودند که بدون پتو و امکانات، شب را سپری کنند.

تعدادی از زلزله زدگان به تلویزیون الجزیره گفته اند: در حالی که ما آواره و بی خانمان شده ایم کمک های فوری و اضطراری را به ما نمی رسانند و مسئولین مملکتی فقط حرف می زنند و هنگامی که از آن ها کمک می خواهیم می گویند کمک ها تمام شده است.

بی بی سی نیز در گزارش خود گفت: در حالی که امداد رسانی به زلزله زدگان شهر بم هم چنان ادامه دارد، اما سوء مدیریت در نحو کمک رسانی به آسیب دیدگان به چشم می خورد. به طوری که برخی از بازماندگان زلزله از سرما و کمبود امکانات اقامتی در رنج بودند.

پزشکانی که برای یافتن زنده ها از زیر آوارها در میان ویرانه های بم به این شهر رفته بودند، از برخوردهای بد مسئولین جمهوری اسلامی و از زمان طلایی از دست رفته برای نجات جان آن هایی که در زیر آوار مانده بودند، سخن می گویند.

برای مثال گروه امداد پزشکان و خبرنگاران حاضر در هواپیمای ۷۴۷ نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، نسبت به تاخیر پرواز این هواپیما معترض بودند. آنان می گویند ۲۴ ساعت نخست کمک رسانی به زلزله زدگان «وقت طلایی» امداد و کمک را از دست داده ایم. پرواز با ۱۶ ساعت تاخیر انجام می گیرد. یکی از افسران کادر هوایی می گوید: مافوق به ما دستور داده است ک پتو

ببریم ولی انسان به منطقه ببریم.

اکنون میست نوشت: در نتیجه هزاران نفر از بازماندگان بم، دو شب یخ زده را بدون چادرهایی که به آن‌ها وعده داده شده بود سر کردند. چند بولدوزری که به سرعت رسیده بودند تا در آوار جست و جو کنند با رسیدن شب از کار باز ماندند. قسمت اعظم «عملیات نجات» در واقع بیرون آوردن مرده‌گان از زیر آوار توسط داغ‌دیدگانی بود که با دست‌های خالی کار می‌کردند... وقتی گروه‌های امداد به فرودگاه کوچک بم رسیدند، هیچ‌کس نبود که آن‌ها را به آن‌بخش‌های شهر که بیش از همه به کمک آن‌ها نیاز داشت، راهنمایی کند... درخت‌های نخل که خرما می‌شهور و ترد شهر را تولید می‌کنند برجا مانده‌اند. اما قنات‌های زیرزمینی که آن‌ها را آبیاری می‌کردند ویران شده‌اند. اکنون میست در آخر مقاله خود می‌افزاید: جمعه گذشته وقتی که بازماندگان فاجعه در ویرانه‌های زندگی‌شان تجسس می‌کردند، آقای خامنه‌ای وقت پیدا کرد تا در رثای ثواب زیارت مکه مفصل سخن بگوید. لوموند نیز نوشت: در شهر ویران شده بم تنها می‌توان در گورستان گریست. مردی که ۱۵ تن از اعضای خانواده خود را از دست داده فریاد زنان می‌گوید، «ما این‌جا حکومتی ناکارآمد داریم که از مشتی آشغال تشکیل شده‌اند». این مرد خطاب به هاشمی رفسنجانی می‌گوید اگر تو قدری حجب و حیا داشتی به جای آمدن به بم، به حفظ ثروت‌های نامشروع خود بسنده می‌کردی. فرستاده ویژه لوموند در بم می‌نویسد: جز مرگ از چه چیزی می‌توان در این شهر سخن گفت که تقریباً نیمی از جمعیت را از دست داده و مرگ سایه خود را در تمام نقاط شهر گسترانده است. مردم به طور دسته‌جمعی بر سر گور عزیزان خود می‌گیرند.

اظهارات مسئولین جمهوری اسلامی از هرج و مرج در مدیریت بحران

دکتر احمدعلی نوربالا، رییس هلال احمر جمهوری اسلامی در گفت‌گویی با روزنامه یاس نو، دوشنبه ۱۵ دی ماه - ۵ ژانویه ۲۰۰۴، وجود هرج و مرج در ارگان‌ها و مسئولین رژیم را چنین توصیف می‌کند: پیش از این که اکیپ‌های امدادی ما به منطقه برسند، خود مردم حاضر در صحنه و نجات‌یافتگان از زلزله، بیش‌ترین نقش امدادی و نجاتی را داشتند... پس از ورود وزیر کشور به بم و جلسات دولتی‌ها، تصمیم بر این شد که مدیریت و فرماندهی به نیروهای مسلح (سپاه و ارتش) واگذار شود؛ به ما ماموریت داده شد که زیر نظر نیروهای مسلح به کار بگیریم و به این ترتیب هیچ‌کدام از نظریات کارشناسی ما در مدیریت بحران اعمال نشد... شبی تصمیم گرفتیم بیست هزار چادر و چهل هزار پتو را به منطقه وارد کنیم. نیروهای هوایی، ارتش، سپاه و هواپیمایی کشور بسیج شدند اما تا روز بعد کم‌تر از چهار هزار قطعه را برای ما حمل کردند و ما مجبور شدیم از راه‌های زمینی بارهای امدادی را به بم برسانیم.

نوربالا، در قسمت دیگری از سخنانش با انتقاد از عملکرد صدا و سیما گفت: مسئولیت جمع‌آوری کمک‌های مردمی (نقدی و غیرنقدی) طبق ماده چهل و چهار قانون برنامه سوم توسعه کشور و طرح جامع امداد و نجات برعهده جمعیت هلال‌احمر است. در حالی که صدا و سیما برنامه‌هایش را روی جمع‌آوری کمک توسط کمیته امداد امام خمینی متمرکز کرده است.

نوربالا تاکید کرد: با توجه به آشفتگی‌های موجود، مردم ترجیح می‌دهند به جای دولت به موسسات امدادی نظیر هلال‌احمر کمک کنند... وقتی مدیریت بحران از دست ما خارج شد و امدادسانی تحت نظارت چند ارگان قرار گرفت، در توزیع امکانات بی‌عدالتی صورت گرفت. اما همه اهانت‌ها به ما شد. به چند نفر از همکاران مان حمله شد و دست و پا و بینی همکاران مان شکست...

دکتر صالحی معاون درمان و توان‌بخشی جمعیت هلال‌احمر نیز گفت: جمعیت هلال‌احمر اتاق عمل استریل و چادر استریل ندارد اما این امکانات را گروه‌های روسیه و سوئیس داشتند.

همچنین محمدرضا تابش، عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی رژیم، در جمع خبرنگاران پارلمانی چنین اقرار می‌کند: اکیپ‌های خارجی فقط سؤال می‌کردند که ماموریت آن‌ها چیست و در کجا باید مستقر شوند و پس از آن ظرف نیم ساعت در محل مستقر می‌شدند و عملیات امداد را آغاز می‌کردند. خارجی‌ها تمام امکانات لازم برای زندگی را همراه خود داشته و هیچ نیازی به وسایل یا کمک دیگران نداشتند و به همین دلیل ۱۶۰۰ نیروی خارجی به اندازه ۳۰ هزار امدادگر داخلی ما کارآرایی داشتند.

دزدی و چپاول کمک‌های مردمی

در رابطه با کمک‌های نقدی هیچ حسابرسی نمی‌توان داشت، زیرا این کمک‌ها مستقیماً به حساب‌های رژیم واریز می‌شود و کسی خبر ندارد که این کمک‌ها را در کجا و چگونه مصرف خواهند کرد. تابش عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی، در پاسخ به سئوالی درباره وجود برخی گزارش‌ها مبنی بر سرقت کمک‌های صورت گرفته به زلزله‌زدگان بم گفت: تاکنون گزارش‌هایی در مورد ناپدید شدن چند کاروان دریافت شده از جمله گفته می‌شود که یک محموله دارویی کمک‌های خارجی به ارزش ۱۵۰ میلیون تومانی گم شده و هنوز از سرنوشت آن اطلاعی در دست نیست.

شکی نیست که مافیای رژیم همانند سابق، این داروها را به قیمت گرانی در خیابان ناصرخسرو تهران به فروش خواهند رساند.

خبرگزاری ایلنا، در روز سوم زلزله بم نوشت: کمک‌های بی‌دریغ مردم به پایگاه‌های جمع‌آوری سرازیر شده‌اند، اما گویی مسئولان قصد ندارند این کمک‌ها را به دست مردم آسیب‌دیده بم برسانند. انبارهای جمع‌آوری کمک‌ها در حد انفجار پر شده است و بسیاری از اموال غیرنقدی نظیر پتو، لباس و حتا

برنج و خوراکی‌های دیگر در معرض خرابی و بعضاً نابودی قرار گرفته‌اند. هیچ‌گونه اقدامی از سوی ارگان‌های دولتی در این مورد صورت نگرفته است.

روزنامه شرق نیز درباره دزدی و غارت کمک‌های مالی مردم به زلزله‌زدگان نوشت: رسیدگی به زلزله‌زدگان به گفته مردم وحشتناک بوده است. برخی از آنان می‌گفتند با وجود گذشت ۹ روز از زلزله هنوز چادر ندارند... چادرهای اهدایی خارجی‌ها در تهران به قیمت یک میلیون تومان خرید و فروش می‌شود.

هلال‌احمر جمهوری اسلامی می‌گوید در منطقه بم، ۹۵ هزار چادر توزیع کرده است که بسیاری از آن‌ها به دست افراد ناشناسی به غارت رفته است و تنها حدود ۳۰ هزار چادر به دست حادشه‌دیدگان رسیده است. رییس ستاد معین هلال‌احمر خراسان گفت: ... افرادی هستند که عمدتاً محموله‌های ارسالی را غارت کرده‌اند. ما قبول داریم که کمک‌ها به مناطق دور افتاده روستاها نرسیده است. کسی جواب‌گو نیست که چگونه ۶۵ هزار چادر برای فروش به بازار سیاه راه یافته است؟

از سوی دیگر مردم تهران، در محلات مختلف اجناسی را از سوپرمارکت‌ها خریده‌اند که داخل آن‌ها یادداشت‌های کمک‌کننده با مضمون «تقدیم به زلزله‌زده‌های بم» وجود داشته است. موردهایی دیده شده که مردم به سوپرمارکتی که این اجناس را خریده‌اند مراجعه می‌کنند و دلیل فروش اجناس کمک به زلزله‌زدگان را می‌پرسند، آن‌ها می‌گویند که این اجناس را کمیته‌های توزیع رسمی به ما به عنوان سهمیه داده‌اند.

همچنین مدیر میراث فرهنگی استان بم اعلام کرد: همان روز اول زلزله بم، در اصلی ارگ تاریخی بم برده شد!

علاوه بر این‌ها بانک‌ها و جواهرات طلا فروشی‌ها و اموال مردم شهر بم غارت شده است، در حالی که تمام جاده‌های منتهی به این شهر تحت نظارت شدید نیروهای سپاه پاسداران، بسیج و ارتش قرار داشت.

روزنامه شرق پنج‌شنبه ۱۸ دی ماه، طی گزارشی درباره زلزله بم، نوشت: ... زلزله اتفاق افتاده است. بیش از ۳۰ هزار انسان کشته شده‌اند. توزیع کمک‌های اهدایی و ارسالی به نقل از خبرنگارانی که به منطقه اعزام شده‌اند چنان وضعیت نامطلوب و اسفباری دارد که سئوالات بی‌شماری را ایجاد کرده است. این که در بین کمک‌های اهدایی، هیچ جنس خارجی دیده نشده، این که توزیع مواد غذایی و پوشاک و وسایل گرمی و حفاظتی مثل پتو و چادرهای خارجی چنان صورت گرفته که پس از ده روز از وقوع زلزله منتظریم که نشانی از کمک‌های ارسالی در بازارهای تهران پیدا کنیم و ...

بنا به نوشته همین روزنامه، حاتم نارویی، نماینده شهر بم در مجلس شورای اسلامی نیز می‌گوید: این جانب که از آغاز زلزله ویرانگر بم در آن شهر حضور داشتم، چادرها، کالاها و کمک‌های مردم

ایشان را در ایران عزیز و کشورهای خارجی را به حد کافی ندیدیم... شاید ذکر این نکته به مصلحت نباشد گر چه به ضرورت است که کامیون‌های حامل کمک‌های مردمی اعزامی به شهرها و روستاهای اطراف به مقصد نمی‌رسند و یا اندکی که می‌رسند، به دست مستحقان واقعی نمی‌رسد... حمام و سرویس بهداشتی ضروری، آن‌چنان کم است که بیم آن می‌رود بخشی از مردم که زلزله توان از بین بردن آن‌ها را نداشته است از عفونت‌ها و بیماری‌های بعدی که ناشی از عدم دسترسی به امکانات بهداشتی لازم، به ویژه در شهر و روستاهای مجاور به دلیل انتقال جمعیت به آن‌جاها است، به کام مرگ و ناخوشی کشیده شوند. سوخت زمستانی نیز کافی نیست، مردم در سرما هستند، باید سوخت کافی به چادرها تحویل داده شود...

تازه این اظهارات مسئولان و دست‌اندرکاران رژیم است که با هزار و یک اما و اگر و ملاحظه حرف می‌زنند و هیچ هدفی و نفعی نیز در «انتقاد» از رژیم‌شان ندارند؛ اما ابعاد غارت و دزدی عوامل و ارگان‌های رژیم به حدی وسیع است که هیچ‌کس قادر به پرده‌پوشی آن‌ها نیست.

هنرمندان در بم

۱۷۰ تن از هنرمندان، بازیگران، موسیقی‌دانان، روزنامه‌نگاران و ... روز یک‌شنبه ۱۴ دی ماه، با حضور بر سر مزار ایرج بسطامی، خواننده‌ای که در جریان زلزله اخیر بم جان باخت، بر بازسازی شهر و پاسخ‌گویی مسئولان به نیازهای مردم تاکید کردند. آن‌ها همچنین مشاهدات خود را با روزنامه‌نگاران در میان گذاشتند.

علی نصیریان، پس از بازدید از منطقه زلزله‌زده بم و گفت‌وگو با مردم زلزله‌زده گفت: من شاهد و شنوای شکایت مردم فاجعه‌دیده بودم. مردم هم شاکمی بودند. باید به آنان رسیدگی کنند. این وظیفه دولت و مردم است.

رضا کیانیان نیز گفت: میزان رسیدگی به زلزله‌زدگان به گفته مردم بسیار وحشتناک بود. برخی از آنان می‌گفتند با وجود گذشت ۹ روز از وقوع زلزله هنوز چادر نداریم.

آزیتا حاجیان بازیگر سینما پس از بازدید از شهر بم گفت: ما که در بازدید از این شهر ویران‌شده تراکم جمعیت امدادگر و ماشین‌های در حال تردد ندیدیم. پس بگذارند مردم بیایند و کمک کنند. مردم در بم نیاز به کمک دارند و این وظیفه دولت است. باید اجازه بدهند مردم بیایند و با زلزله‌زدگان بم هم‌دردی کنند. مردم بم دیگر یارای تحمل پیامدهای روانی این فاجعه را ندارند. آنان هنوز در شوک به سر می‌برند. دور نیست روزهایی که عمق فاجعه با تمامی ابعادش خود را به آن‌ها نشان دهد.

گروه‌های پزشکی خارجی از بم اخراج شدند

در حالی که آسیب‌دیدگان زلزله بم، به کمک‌های امدادی و پزشکی، نیاز فوری و عاجل دارند، اما جمهوری اسلامی، بدون اطلاع قبلی پزشکان و امدادگران خارجی را از بم اخراج کرد.

خبرگزاری کار ایران «ایلنا»، در تاریخ ۱۱ دی ماه ۱۳۸۲، خبر داد که ده‌ها گروه پزشکی خارجی که از صبح روز پنج‌شنبه به طرز شگفت‌آوری از شهر زلزله‌زده بم به کرمان منتقل شده‌اند، از این اقدام عجولانه شگفت‌زده و عصبانی هستند. به گزارش ایلنا، از بم، پزشکان و تیم‌های امداد و نجات خارجی به تدریج از بم خارج می‌شوند و پاسخ همه آن‌ها به خبرنگاران این است که «مسئولان وزارت بهداشت ایران به ما گفته‌اند که ماموریت به پایان رسیده است و باید سریع‌تر از منطقه خارج شوید». یک پزشک مراکشی به خبرنگار ایلنا گفت: مسئولان امداد و نجات منطقه بم به طور شگفت‌آوری امروز صبح و بدون اطلاع قبلی خواستار خروج ما از منطقه شدند.

همچنین ظهر پنج‌شنبه ستادهای مختلف هماهنگی شامل گروه‌های پزشکان خارجی و خبرنگاران داخلی اعلام کردند که دیگر اعزامی به منطقه نخواهند داشت و فعالیت خود را متوقف کرده‌اند.

فرماندهان سپاه پاسداران و بسیج که در بم مستقر شده‌اند، در برابر اعتراض‌های مردم نسبت به برگرداندن امدادگران و پزشکان خارجی به کشورهاشان می‌گویند: «آن‌ها برای جاسوسی آمده بودند» معلوم نیست در میان ویرانه‌های بم، چه ابزار و اسناد امنیتی مانده است که رژیم ترس دارد به دست امدادگران خارجی بیافتد؟

اخراج ناگهانی پزشکان و امدادگران خارجی از شهر بم، بار دیگر بی‌توجهی سردمداران این رژیم، به جان ده‌ها هزار انسانی که نیاز فوری به کمک‌های پزشکی دارند را به نمایش گذاشت.

سرنوشت نامعلوم ۵۰۰ نفر از کودکان بم

بنا به گزارش سایت اینترنتی «بازتاب»، وابسته به جناح «محافظه‌کار» و «مجمع تشخیص مصلحت رژیم»، شمار بسیاری از کودکان بم مفقود شده‌اند. با وجود پیگیری‌های فراوان سازمان بهزیستی و دیگر نهادهای ذیربط برای شناسایی مفقودشدگان، هنوز از حدود ۵۰۰ نفر از آنان خبری در دست نیست. این در حالی است که شواهد زیادی وجود دارد که این کودکان زنده هستند.

در روز اول و دوم حادثه بم، تعداد بسیاری از کودکان این حادثه به همراه اجساد و یا زخمی‌ها به واحدهای پزشکی مراجعه کردند که بعضاً باعث اختلال در امر درمان می‌شدند، لذا بیمارستان و کادر پزشکی، این افراد را به ناچار در اختیار کسانی که قادر به نگهداری از این کودکان بوده‌اند، قرار داده است که با دخالت کارشناسان بهزیستی، این روند از روز سوم متوقف و بازیابی و جست‌وجوی اطفال

آغاز شد.

تاکنون از سرنوشت ۵۰۰ نفر از این کودکان، هیچ اطلاعی در دست نیست.

گزارش یونیسف از نتایج زلزله بم

بنا به گزارش ایرنا، چهارشنبه ۱۷ دی ماه ۱۳۸۲ - ۷ ژانویه ۲۰۰۴، صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل (یونیسف) روز سه شنبه در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: ۱۲ هزار کودک بر اثر زلزله «بم» کشته شده‌اند.

دارمین پرسوناز، یک سخن‌گوی یونیسف از مقر سازمان ملل در ژنو گفت: براساس شمارش یونیسف یک هزار و ۸۰۰ نفر از کودکان بم، پدر و مادر و پنج هزار نفر دیگر نیز یکی از والدین خود را از دست داده‌اند.

پرسوناز افزود: هم‌اکنون فقط ۲۵ هزار نفر در شهر بم (یک چهارم جمعیت شهر) باقی مانده‌اند و بقیه یا کشته شده و یا شهر را ترک کرده‌اند.

وی اظهار داشت: ۱۸ هزار خانه در ۲۵۰ روستا به کلی منهدم شده است. این سخن‌گوی یونیسف اظهار داشت: تیم ۱۲ نفره بین‌المللی یونیسف روز سه شنبه دو ماموریت ارزیابی از وضعیت کودکان را انجام داده است. وی مهم‌ترین نیازهای کودکان را مواد غذایی، آب آشامیدنی و سرپناه اعلام کرد.

براساس این اطلاعیه «خانم کاترین برتینی» مدیر اجرایی برنامه جهانی غذا اعلام کرد: این نهاد وابسته به سازمان ملل به ۱۰۰ هزار نفر از مردم منطقه بین سه تا شش ماه کمک خواهد کرد و براساس آمارهای یونسکو، حدود ۷۰ درصد از مراکز آموزشی و فرهنگی شهر بم منهدم شده و کارشناسان یونسکو روز سه شنبه جلسه‌ای را در پاریس برای بازسازی اماکن آموزشی و فرهنگی این شهر برگزار کردند.

جمع بندی

اکنون برای افکار عمومی جامعه ایران و جهان روشن است که سهل‌انگاری و بی‌تفاوتی سردمداران رژیم جمهوری اسلامی در واکنش به زلزله بم، سبب شد که ده‌ها هزار انسان مصدوم و یا افرادی که در زیر آزار ماندند، جان خود را از دست دادند. خبرگزاری‌های ایران، همواره تاکید می‌کنند که مسئولان محلی شبکه اول سیما، در حالی که ۹ ساعت از وقوع زلزله می‌گذشت، آن را حادثه‌ای نه چندان پراهمیت جلوه دادند و حتا جلسه ستاد بحران با حضور رییس جمهوری نیز در پایان روز برگزار شد و عملاً تصمیمات این جلسه نتوانست در امر امدادرسانی روز حادثه دخالت محسوسی داشته باشد.

بنابراین گزارش‌ها، روزهای اول زلزله هیچ‌یک از مسئولان عالی‌رتبه جمهوری اسلامی در رده وزیر، معاون وزیر، معاون رییس‌جمهور یا فرماندهان درجه اول نظامی و انتظامی، در محل حادثه حاضر نشدند. حتا هواپیمای حامل مجروحان در حال مرگ، در باند فرودگاه مهرآباد، در انتظار پلکان تخلیه هواپیما بود. این هواپیما که مجروحان در راهروی آن انباشته شده بودند، حدود ۳۰ دقیقه منتظر پلکان تخلیه فرودگاه مهرآباد بود. یکی از مجروحان به خبرنگاران گفت: پیکرهای مجروحان در باند فرودگاه بم، چیده شده و هواپیمایی برای انتقال آنان وجود ندارد.

از سوی دیگر خبرها حاکی از آن است که کمک‌ها به دست آسیب‌دیدگان زلزله بم نرسیده، بلکه در بازار سیاه توسط باندهای مافیایی جمهوری اسلامی و احیانا توسط افراد معدودی سودجو و قاچاقچی به فروش می‌رسد. بنابراین کمک‌ها را باید از طریق سازمان‌های مردمی، مانند کانون نویسندگان و یا سازمان‌های مستقل زنان، مستقیما به دست آسیب‌دیدگان زلزله بم رساند. نباید کم‌ترین اعتمادی به رژیم جمهوری اسلامی و ارگان‌ها و جناح‌های آن کرد.

هچنین اخیرا از سوی مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن، خطر وقوع زلزله در ۵۷ شهر ایران، «خیلی زیاد» پیش‌بینی شده است. رییس کمیته زلزله شورای شهر تهران نیز گفته است: «عامل از بین رفتن شهر بم، رعایت نشدن اصول مقاوم‌سازی و ایمنی در ساخت‌وسازها و استفاده از مصالح ساختمانی غیراستاندارد است... امدادرسانی در شهر بم، ۲۴ ساعت پس از وقوع زلزله و در کمال بی‌نظمی انجام شد، در حالی که زمان اصلی برای امدادرسانی موثر چند ساعت پس از حادثه است». دکتر حمزه شکیب درباره موقعیت زلزله احتمالی تهران نیز گفت: «۷۰ درصد شهر تهران را سازه‌های قدیمی و فرسوده تشکیل می‌دهد و در بیش از ۷۰ درصد ساختمان‌های جدید نیز ضوابط فنی به درستی رعایت نشده، بنابراین تنها حدود ۸ درصد شهر تهران در برابر زلزله مقاوم است». متاسفانه از صبح روز سه‌شنبه ۱۶ دی ماه، ۱۲ بار زلزله در مسجد سلیمان و ایذه، با قدرت ۲/۷ تا ۴/۸ ریشتر تاکنون (۸ ژانویه) ۳۶ زمین‌لرزه ثبت شده است. به همین دلیل مدارس این شهرستان‌ها تا دستور ثانوی تعطیل گردیده است. کارشناسان از احتمال زلزله شدیدتر خبر می‌دهند که احتمالا مرکز آن استان خوزستان خواهد بود.

هنوز آمار دقیقی از تعداد کشته‌شدگان و زخمی‌ها و بی‌خانمان‌ها منتشر نشده است. اما روزنامه‌های ایران، آمارها کشته‌شدگان را بیش از چهل هزار نفر و مجروحین را ۳۰ هزار نفر و تعداد بی‌شماری را نیز آواره و بی‌خانمان اعلام کرده‌اند. قطعا رقم واقعی قربانیان زلزله بم، خیلی بالاتر از این ارقام است. متاسفانه هنوز جنازه‌های بی‌شماری در زیر آوار مانده است. این وضعیت برای مردمی که در شهر باقی مانده‌اند و اغلب در کنار منازل ویران‌شده خود به سر می‌برند، از نظر روانی و بهداشتی بسیار خطرناک است و احتمال شیوع بیماری‌های مسری نیز آنان را تهدید می‌کند.

در چنین شرایطی آیا زلزله بم نیز مانند زلزله های طبرس و رودبار، به باد فراموشی سپرده خواهد شد؟ آیا غم سنگین و کمرشکن فاجعه بم، فقط بر دوش نزدیکان و بازماندگان زلزله بم باقی خواهد ماند؛ یا همبستگی و هم‌دردی انسانی با بازماندگان فاجعه بم، هم‌چنان ادامه خواهد داشت و سرانجام به یک جنبش اجتماعی اعتراضی عظیم علیه رژیم جمهوری اسلامی تبدیل خواهد شد؟ آیا مردم این بار، با همبستگی انسانی و طبقاتی به طور پیگیر و مداوم تا تغییر رژیم جمهوری اسلامی، در صحنه سیاسی و اجتماعی حضور فعالی خواهند داشت؟ آیا مثلاً نمی‌توان در روز انتخابات مجلس ارتجاع شورای اسلامی، از منزل خود خارج نشد و دست به اعتصاب عمومی زد.

در چنین شرایطی رژیم جمهوری اسلامی، بار دیگر نشان داد که همواره مرگ‌آفرین است و به جز پول و قدرت به چیز دیگری فکر نمی‌کند و برای حفظ حاکمیت خونین خود نیز ظرفیت هر نوع جنایتی را دارد. از این‌رو هر روزی که این رژیم جانی در کار است، اختناق و سرکوب، اعدام و شکنجه و فقر و فلاکت از سر مردم این کشور کم نخواهد شد. مهم‌تر از همه با اتکا به علم و آگاهی و ابزارهای پیشرفته و مدرن موجود می‌توان تلفات حوادث طبیعی از جمله زلزله را به حداقل رساند و خدا را نیز از آسمان به زمین کشید. بنابراین حوادث و بلایای طبیعی، آزمون و امتحان «الهی» و «لطف» و «برکتش»، آن طوری که سردمداران مرتجع جمهوری اسلامی و امام جمعه‌های فسیل شده‌اش توصیف می‌کنند، نیست، بلکه با دستاوردهای علمی و تکنیکی بشری به سادگی می‌توان با آن مقابله کرد. بشر برای حل مشکلات خود به تلاش و آگاهی و همبستگی جمعی و به عقل و شعور خود اتکا می‌کند.

بدین ترتیب مبارزه برای برکناری این رژیم و ساختن جامعه‌ای جدید اساسی‌ترین راهی است که می‌تواند درد و غم همه کسانی که به دلایل مختلف عزیزان خود را در حاکمیت این رژیم، از دست داده‌اند و به ویژه در فاجعه انسانی زلزله بم جان باختند، تسکین دهد. باید همین امروز به فکر چاره‌جویی اساسی و رهایی جامعه از قید و بند خرافات و عقب‌ماندگی، اسارت و بندگی، سرکوب و تهدید، تحقیر و نابرابری، فقر و فلاکت باشیم که فردا دیر است.

با صمیمانه‌ترین احساسات انسانی و هم‌دردی با بازماندگان فاجعه هولناک بم!